

**Mezinárodní jednání o projektu
Kultura a umění benediktinského řádu ve střední Evropě 800-1300
21. 6. 2011, CMS, Praha**

Zápis

Přítomni: prof. Petr Sommer, Mgr. Dušan Foltýn, Mgr. Jan Kremer, prof. Josef Žemlička, Mgr. Pavlína Mašková, Mgr. Josef Šrámek, prof. Vít Vláš, Mgr. Jan Klípa, Ph.D., prof. Jiří Kuthan, Mgr. Magdalena Hamsíková, Mgr. Petra Oulíková, Ph.D., PhDr. Petr Kubín, Ph.D., Mgr. Stefan Scholz, Mgr. Michal Patrný, Mgr. Jindřich Marek, Ph.D., PhDr. Kamil Boldan, PhDr. Zdeněk Uhlíř, PhDr. Miroslava Hejnová, PhDr. Milena Bravermanová, Mgr. Katarína Chlustiková, Mgr. Jana Maříková-Kubková, Ph.D., prof. Alexander Ruttkay, PhDr. Peter Bednár, prof. Marek Derwich, prof. Andrzej Marek Wyrwa, prof. József Laszlovszky, Dr. Piroska Biczó, Dr. Helmut Hundsbichler, Dr. Irmgard Siede, prof. Christian Lübke, Roman Grabolle, MA

Zapsala: P. Mašková

1. P. Sommer přivítal účastníky jednání a představil jednotlivé etapy projektu a jejich hlavní výstupy, což je výstava (přelom let 2014/2015), databáze a mapy GIS (2013-2014), odborná monografie (2015).

2. Vyjádření zástupců jednotlivých institucí:

H. Hundsbichler (Institut für Realienkunde Krems) – souhlasí se spoluprací, projekt ale musí být ještě konkretizován. Dotaz na spolupráci s benediktinským klášteřem St. Paul im Lavanttal, P. Sommer ujistil, že je domluvena.

R. Grabolle (GWZO Leipzig) – představil krátce GWZO, přislíbil spolupráci.

J. Laszlovszky (Central European University, Budapešť) – přislíbil spolupráci na vědecké části projektu, CEU má doktorandy, kteří se zabývají daným tématem.

Z. Uhlíř (Národní knihovna) – zúčastní se výstavní části projektu a také přispějí do monografie a katalogu.

M. Bravermanová (Správa Pražského hradu) – přislíbila podíl na výstavní části projektu za spolupráce dalších odborníků. Existuje problém s výstavním prostorem na Pražském hradě, především co se týká baziliky sv. Jiří – záleží na budoucím vedení (volba prezidenta ČR), které prostory bude možno využít.

M. Derwich (Univerzita Wrocław) – nabízí spolupráci na vědecké části projektu, zabývá se hlavně christianizací střední Evropy.

A.M. Wyrwa (Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy) – přislíbil spolupráci, zaměřuje se hlavně na cisterciáky.

I. Siede (Reiss-Engelhorn-Museen Mannheim) – příslib spolupráce jak na výstavní, tak na vědecké části projektu. Je ale nutno specifikovat, co bude potřeba připravit. Zhlediska svého zaměření může přispět k tématu rukopisů a iluminací.

A. Ruttkay (Archeologický ústav SAV, Nitra) – příslib spolupráce i za Slovenské národní muzeum.

P. Biscó (Hungarian National Museum) – příslib spolupráce, upozornění na Zalavár – Historical Memorial Park.

P. Sommer poděkoval za vyjádření zástupcům jednotlivých institucí a požádal je, aby do **začátku září 2011** připravili a poslali své poznámky a připomínky ke koncepci, k libretu, k výběru exponátů, s čímž účastníci setkání souhlasili.

3. J. Klípa představil výstavní prostory, především Valdštejnskou jízdárnu, pak klášter sv. Jiří a Břevnov (krypta). Z České republiky by k projektu výstavy mohly být připojeny ještě Sázava, Rajhrad a Třebíč.
4. Další výstavní prostor – Národní knihovnu (Klementinum) představil J. Marek
5. D. Foltýn představil libreto. Hlavním výstavním místem bude Valdštejnská jízdárna, kde se počítá s prezentací tří chronologických bloků (viz Libreto-Zakladatelé, Budovatelé, Dědicové).
V Národní knihovně by měly být vystaveny rukopisy, počítá se s rekonstrukcí skriptoria a programem pro děti.
V bazilice sv. Jiří (pokud bude možné prostory využít) budou především architektonické články, v Břevnově prezentace archeologických nálezů.

Diskuze:

M. Bravermanová upozornila, že některé předměty jsou vystaveny ve stálé expozici Příběh Pražského hradu a jiné objekty nebudou moci být zapůjčeny, pokud patří do chrámového pokladu katedrály sv. Víta.

J. Laszlovszky vznesl koncepční otázku, zda předměty z různých zemí budou prezentovány odděleně. P. Sommer odpověděl, že nikoliv, různé kolekce ze střední Evropy budou vystaveny dohromady, podle tématu.

Počet exponátů – podle D. Foltýna 250, podle V. Vlnase 150.

D. Foltýn – otázka plánu ze St. Gallen, jestli bude možno sehnat originál, nebo vystavit kopii (?). J.Laszlovszky navrhl, aby v případě, že nepůjde zapůjčit originál, se prezentoval digitální st.gallenský plán, který může ukázat mnohem víc než kopie.

I. Siede potvrdila, že je možné zapůjčit řeholi z Tegernsee.

D. Foltýn upozornil, že pro výstavu budou důležitá preciosa, např. nálezy z Bojné, kalich z Kolína a ze Šoproně. J.Laszlovszky potvrdil, že kalich ze Šoproně (Soproni Múzeum) půjde zapůjčit, podobně také dal ujištění P. Bednár o nálezech z Bojné.

D. Foltýn vznesl otázku na plastiku a sochařská díla starší než 13. století.

J.Laszlovszky na to uvedl tři příklady, ale jen ze 13. století: Somogyvár, Pusztaszer a Ják.

K otázce vystavování rukopisů upozornila M. Hejnová na to, že originály nesmí být vystaveny déle, než 6 týdnů, je tedy potřeba připravit více rukopisů, aby se mohly střídát.

V. Vlnas upozornil, aby se nevystavovalo příliš mnoho kopií, maximálně 2-3. Kopie se nemají vystavovat na stejné úrovni jako originály. V případě rukopisů jen faksimile. R. Grabolle přislíbil zjistit, zda by šel k výstavě zapůjčit náhrobek Wiprechta z Grojče.

6. Odpoledne navštívil setkání pražský arcibiskup mons. Dominik Duka OP, vyjádřil potěšení, že je studováno benediktinské téma, které bylo za dřívějšího režimu opomíjeno a poděkoval za práci na projektu.
7. J. Kremer představil databázi, která má sloužit nejen pro vnitřní potřebu řešitelů projektu, pro tvorbu hesel katalogu, ale především jako podklad pro vytváření map v softwaru GIS. Je nutné do databáze zanést alespoň 150 lokalit. Další podrobnosti viz Databáze.

Diskuze:

R. Grabolle vnesl otázku v jakém jazyce se databáze bude vyplňovat. P. Sommer odpověděl, že vše se bude prozatím překládat do češtiny, jen názvy budou v původním jazyce. R. Grabolle požádal o jasnější geografické vymezení (hlavně co se týká německého území) – P. Sommer: téma je zaměřeno na střední Evropu, takže půjde především o 3 raně středověké státy (český, polský, uherský) a co se týká Německa, jsou relevantní jen ty kláštery, které mají nějakou vazbu na střední Evropu. Do databáze budou plněny jen benediktinské kláštery, nikoliv kláštery jiných řádů.

8. P. Sommer představil koncepci odborné monografie (viz Monografie) Účastníci setkání mají promyslet, o které téma by případně měli zájem a tuto informaci, zároveň s možnými připomínkami k monografii poslat opět **do začátku září 2011**.

Diskuze:

R. Grabolle upozornil, že kap. II.2.2. by se neměla jmenovat Desáté století, protože na příklad na polském území se bude jednat o století pozdější. Názvy se mohou samozřejmě měnit a upravovat. Na připomínku R. Grabolle, proč poslední oddíl má mít stejný rozsah jako předchozí dva, na niž by mělo spočívat těžiště, odpověděl P. Sommer, že v tomto období, kdy se objevují nové řády, benediktini hledají svou novou úlohu. Podle J.Laszlovszkeho se má poslední oddíl soustředit na téma, jak benediktini reagovali na novou situaci.

J.Laszlovszky – otázka, jaké předměty budou prezentovány v katalogu, jestli jen ty, co budou na výstavě. V. Vlnas navrhl udržet počet předmětů, které budou jen v katalogu a nikoliv na výstavě v rozmezí 5- 10% z celkového počtu vystavených objektů. V katalogu by neměly být popisy kopií, jen originálů.

9. V. Vlnas požádal zástupce institucí, aby určili vždy jednu kontaktní osobu z každé země pro předběžné vyjednávání s Národní galerií. Za německou stranu je to I. Siede, za Slovensko A. Ruttkay, za Polsko M. Derwich, za Maďarsko P. Biczó, za Rakousko H. Hundsbichler.
10. P. Sommer poděkoval účastníkům a jednání ukončil s připomínkou, aby všechny komentáře a návrhy k řečenému byly zaslány řešitelům projektu za CMS na adresu P. Sommera, popřípadě P. Maškové, do **začátku září 2011** (sommer@arup.cas.cz, pavlina.maskova@seznam.cz).